

EXPRESS

ILUSTROWANY

ROK III

ŁÓDŹ, PIĄTEK 2 STYCZNIA 1948 ROKU

Nr 2 656)

Za kulisami zbrodni

Bevin aprobował

decyzję Franco rozstrzelania bojowników ludu.
— Ruch oporu w Hiszpanii wzmacnia się

Wiadomość z Madrytu o straceniu przez oprawców frankistowskich bohaterów walki o demokratyczną Hiszpanię — Zoraa i Nuneza — wywołała głębokie wrażenie w kołach lewicowych.

W kołach tych — jak pisze „Daily Worker” — podkreśla się, że egzekucja odbyła się przy jawnej aprobacie Bevina i brytyjskiego Foreign Office. Bevin postanowił nie interweniować w tej sprawie mimo to, że liczni przywódcy związków zawodowych, pisarze, profesorowie i prawnicy brytyjscy w depeszach do ambasady brytyjskiej w Madrycie domagali się podjęcia natychmiastowej akcji, celem ocalenia życia skazańców.

Ambasada nie uczyniła dotychczas nic, gdyż nie otrzymała dyrektyw z Londynu.

„Daily Worker” wyraża pogląd, że od mowne stanowisko Bevina było niejako „sygnałem danym przez ministra spraw zagranicznych rządu Partii Pracy do wykonania egzekucji”.

Równocześnie z Madrytu donoszą, że sądy Franco skazały na śmierć 3 dalszych działaczy demokratycznych.

W Hiszpanii zanotowano liczne wypadki solidaryzowania się żołnierzy i po-

licji z partyzantami republikańskimi, co skłoniło rząd do licznych aresztowań. W Teruel aresztowano kapitana i 11 żołnierzy gwardii cywilnej. Sierżant, który stawiał czynny opór, został zabity.

Do walki z partyzantami republikańskimi rząd frankistowski powołał specjalne oddziały szturmowe, składające się z

b. żołnierzy t. zw. niebieskiej dywizji, która przy boku wojsk hitlerowskich walczyła na froncie wschodnim. Oprócz normalnego żołdu, żołnierze tych oddziałów otrzymują dodatek dzienny w wysokości 25 pesetów oraz „Dremie” 50 tysięcy pesetów za każdego zastrzelonego lub wziętego do niewoli partyzanta.

Wzrost wartości złotego

i realna podwyżka płac — przedmiotem wysiłków Rządu w roku 1948. — Nie będzie zmiany pieniądza!

Podczas ostatniej sesji Sejmu, minister skarbu Konstanty Dąbrowski wygłosił przemówienie, w którym wysunął 12 tez polityki Rządu w dziedzinie gospodarki i finansów.

Na szczególnie podkreślenie zasługuje teza ósma, w której mówca ostro rozprawił się z fałszywymi pogłoskami o mającej nastąpić reformie walutowej. „NIE TYLKO NIE MYŚLIŁY O JAKIEJKOLWIEK REFORMIE WALUTOWEJ, LECZ PRZECIWNIE, ZROBIMY WSZYSTKO, ABY NIE TYLKO UTRZYMAĆ WARTOŚĆ NABYWCAZĄ BĘDĄCYCH W OBIĘGU BANKNOTÓW, LECZ NAWET WARTOŚĆ TĘ PRZEZ POLITYKĘ CEN WZMOCNIĆ!” — powiedział minister.

Tezę dwunastą swego przemówienia minister poświęcił zagadnieniu płac: — „W ramach zamierzeń gospodarczych na rok 1948 znajduje się także sprawa DALSZEJ STOPNIOWEJ PODWYŻKI PŁAC REALNYCH. Rozmiary jej zależą od dwóch podstawowych czynników: produkcji przemysłowej dóbr konsumpcyjnych oraz od wyników zbiorów przyszłorocznych. Dalsze możliwości podwyżki widzimy w ogólnej akcji oszczędnościowej i w dalszej korekcie dochodu społecznego. Planujemy podwyżkę płac w 1948 roku w takiej mierze, jaka okaże się rzeczywiście realna i jaka nie wywoła ruchów zwykłych na rynku cen, a więc będzie PODWYŻKA REALNA STOPY ŻYCIOWEJ ŚWIATA PRACY”.

Kontakty handlowe z zagranicą

mają pomóc Anglii w przezwyciężeniu trudności gospodarczych. — Zacieśnienie stosunków z ZSRR

Jak donosi agencja Reutersa brytyjski minister handlu Harold Wilson oświadczył, że ostatni układ handlowy ze Związkiem Radzieckim jest jednym z szeregu podobnych porozumień w liczbie około 20 — 30, jakie rząd brytyjski pragnąłby zawrzeć ze wszystkimi krajami, które mają do sprzedania cokolwiek, czego potrzebuje Wielka Brytania i gotowe są do

nabywania wzajemian towarów brytyjskich.

Krótkoterminowy układ ze Związkiem Radzieckim stwarza podstawę do układu o wiele szerszego, który ma być podpisany w maju 1948 r. Wilson dodał, że dostawy zboża radzieckiego rozpoczną się w najbliższym czasie.

Powrót Polaków

Urząd dla spraw repatriacji ogłosił, że w roku 1947 wróciło z Zachodu do kraju 180 tysięcy repatriantów.

Z Francji reemigrowały w roku 1947 34 tysiące Polaków, w tym 11 tysięcy górników i rodzin górniczych, zaś reemigracja z Belgii i Niemiec wyrażała się w cyfrach po 5 tysięcy osób z każdego kraju.

W wyniku starań władz polskich umożliwiono powrót tym osobom, należącym do polskiej ludności rodzimej Ziemi Odzyskanych, które zostały zmuszone do służby w niemieckich siłach zbrojnych, a następnie dostały się do niewoli sprzymierzonych. Z Włoch wróciło już 1.500 osób, zaś z Francji — 3.000, w czym 80 proc. górników.

Ogółem, od początku repatriacji zorganizowanej do końca 1947 r. powróciło do kraju 2.138.959 obywateli polskich, którzy w wyniku wojny znaleźli się za granicą.

W roku 1948 polskie władze repatriacyjne będą nadal pracować nad zorganizowaniem powrotu Polaków, przebywających jeszcze w obozach w Niemczech i Austrii. Duży nacisk położony będzie również na kontynuację reemigracji z Belgii i Francji oraz na repatriację żołnierzy polskich, przebywających jeszcze na terenie Wielkiej Brytanii.

Na szeroką skalę prowadzona będzie również repatriacja i reemigracja z krajów zamorskich. Na terenie Afryki przebywa jeszcze ok. 17.000 Polaków, z czego 40 proc. stanowią dzieci i młodzież. Między polską emigracją zarobkową Kanady i Brazylii zaznacza się obecnie tendencje powrotowe i należy się liczyć z reemigracją co najmniej kilkunastu tysięcy przebywających tam Polaków.

Sen. Vandenberg nie kandyduje na prezidenta

Donoszą z Waszyngtonu, że republikańskie ze stanu Michigan przyjęły prośbę swego senatora Arthura Vandenberg'a, — przewodniczącego senackiej komisji spraw zagranicznych, by nie zgłaszało jego kandydatury na prezidenta USA.

Senator Vandenberg był wymieniany jako kompromisowy kandydat republikański między senatorem Robertem Taftem, który wyraził już zgodę na zgłoszenie swej kandydatury, a gubernatorem Thomasem Dewey'em, który w roku 1944 przegrał wybory w konkurencji z Rooseveltem.

Terror w Grecji

Radiostacja wolnej Grecji podaje, że rząd ateński wzmógł terror w stosunku do elementów demokratycznych. Cele więzienne są przepełnione aresztowanymi w czasie ostatnich kilku dni.

Liberalne pismo ateńskie „Tarnea” donosi, że przeprowadzono liczne aresztowania pod zarzutem przygotowania zamachu na przywódców liberalnych Papandreu i Zerwasa.

Nowa konstytucja

weszła w życie na terenie Włoch

Z Nowym Rokiem weszła w życie nowa konstytucja włoska, zatwierdzona niedawno przez zgromadzenie konstytucyjne. Dawna konstytucja straciła ważność po blisko wieku istnienia.

Enrico de Nicola, który miał dotychczas oficjalny tytuł tymczasowego szefa państwa włoskiego, staje się pierwszym prezydentem republiki włoskiej.

Koleje w Anglii

znacjonalizowane od 1-go stycznia

Z dniem 1 stycznia przeszły na własność państwa brytyjskiego koleje, kanały długodystansowy przewóz towarów drogami wodnymi oraz sieć kolei podziemnej i autobusów w Londynie. Dokładnie w rok po upaństwowieniu przemysłu węglowego powstała komisja transportowa jako centralny organ koordynujący działalność licznych władz lokalnych.

Piłkarze Belgii

nie wezmą udziału w Olimpiadzie

Belgia nie weźmie udziału w Olimpiadzie łydńskiej w 1948 r.

Krok ten został umotywowany w specjalnym komunikacie, wydanym przez Unię Piłkarską. Belgia uważa, że w myśl regulaminu FIFA i Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego w turnieju olimpijskim mogą wziąć udział tylko gracze uznani za „czystych amatorów”. Poniważ takich graczy na poziomie międzynarodowym Belgia nie posiada, postanowiła reprezentacji nie wysłać.

Stanowisko Belgijskiej Unii Piłkarskiej jest bardzo uczelwe i słuszne. Wysyłanie drużyny nie mającej żadnych szans na uzyskanie dobrego wyniku jest niecelowe, a zestawienie składu z pseudo-amatorów jest nieetyczne.

Rok pokoju i dobrobytu

Przemówienie noworoczne Prezydenta Rzeczypospolitej ob. Bolesława Bierut'a

W noc sylwestrową w Prezydium Rady Ministrów zebrał się przedstawiciele Rządu RP, z Prezydentem Rzeczypospolitej Ob. Bolesławem Bierutem na czele, by przyjąć życzenia od przedstawicieli wszystkich warstw społeczeństwa. Przybyli delegaci górników, włóknarzy, transportowcy, kolejarze, pracownicy spółdzielczy itd.

Do zebranych wygłosił przemówienie Premier J. Cyrankiewicz oraz Prezydent Ob. Bolesław Bierut.

W przemówieniu swym Prezydent powiedział m. in.:

Zegnął rok miniony, składamy hołd on nam nowe, jeszcze wspanialsze sukce-

wielkiej pracy, dokonanej w całym kraju, przez miliony prostych ludzi.

Był to rok wielkiego dorobku i wielkich sukcesów na wszystkich frontach naszej pracy ogólnie - narodowej. Był to rok decydującego triumfu idei zjednoczenia narodu nad sobkostwem i zaprzaniem ludzi dnia wczorajszego. Był to rok utrwalenia zwycięstwa ludu i postępu, myśli twórczej i pracy. Rośnie i potężnieje gmach naszej odrodzonej Rzeczypospolitej.

Witamy Nowy, rozpoczynający się dziś Rok, z głęboką wiarą, że przyniesie

sy na wszystkich frontach naszej pracy nad odbudową i rozbudową Polski, nad umocnieniem fundamentów Jej siły i bezpieczeństwa, że przyniesie on ludziom pracy dalszą poprawę bytu, spokój i pewność jutra.

Rodacy, życzę wam wszystkim szczęśliwego i radosnego Nowego Roku, życzę wam zadowolenia z Pracy i pomyślności w życiu osobistym. Niechaj rok 1948 będzie rokiem umocnienia pokoju i twórczej pracy, niechaj będzie rokiem dalszego rozkwitu i chwaly naszej Ojczyzny.

PRZYGODY WICKA I WACKA

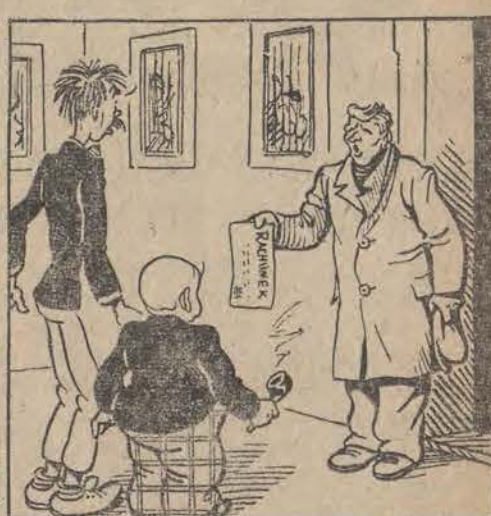
GONIEC: — Tu mieszka dwóch pa-
tów, tak? Mam list i paczkę!
WACEK: — A kto przysyła?
GONIEC: — A z cukierni...

WICEK: — „Choć spóźnione, ale ser-
deczne życzenia! Przyjaciół!”
WACEK: — Widać, że przyjaciel, bo
baba odpowiedziała!

WICEK: — Hm! Niebo w gębie! Ale
kto to mógł przysłać?..
WACEK: — Wszystko jedno kto!
Musi być gość z dowcipem!

GONIEC: — Omyłka w adresie! Pro-
szę o babę! Co, już nie ma? To za-
płaćcie panowie rachunek i wszystko
będzie w porządku!

Od dziś reiestracja kart odzieżowych na obuwie

Dziś, w piątek, rozpoczyna się re-
iestracja kart odzieżowych na obuwie,
które otrzymanym tytułem przydziału na
IV kwartał ub. roku.

Przy reiestracji należy przedstawić
poza kartą odzieżową, osteplowaną
przez zakład pracy na każdy miesiąc,
także karty żywnościowe I kat. z mie-
sięcy: października, listopada i grudnia
ub. r. celem wycięcia z nich kuponów
reiestracyjnych nr. 4.

Osoby, które posiadają kartę odzie-
żową a nie otrzymują w ogóle kart żyw-
nościowych, winny przedstawić w skle-
pie zaświadczenie z zakładu pracy,
stwierdzające, że były zatrudnione w
trzech wyżej wspomnianych miesiącach.

Przy reiestracji należy zakomunikow-
ać, na jakie decydujemy się obuwie:
męskie czy damskie.

Reiestracja potrwa do 10 bm., roz-
dzielniczo obuwia na kartki rozpocznie
się około 1-go lutego rb. (s)

Nowa taryfa kolejowa wesła wczoraj w życie

Od wczoraj wesła w życie nowa ta-
ryfa kolejowa.

Oplaty za przejazdy do 150 klm. pod-
wyższono o 50 proc. Przy większych od-
ległościach podwyżka jest mniejsza. Do
300 klm. wynosi 33 proc., do 400 klm.
— 26 proc., i t.d.

Uległy również podwyżce opłaty za
przejazdy ulgowe. Ceny biletów miesię-
cznych i szkolnych podwyższono o 50
proc. Nie podwyższono zaś cen biletów
pracowniczych.

Przewóz bagażu kosztuje od wczoraj
również o 50 proc. drożej. Przesyłki
ekspresowe o 60 proc. drożej.

Taryfę towarową podwyższono czte-
rokrotnie. Wyjątek stanowi dotychczasowa
taryfa specjalna, obowiązująca
dla towarów przeznaczonych dla użycia
w kraju. Nadawcy muszą jednak prze-
syłki zaopatrzyć napisem: „do użycia
na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej”.

Karty wymienne już dziś można otrzymać

Wydawanie kart wymiennych na luty
rozpoczyna się w dniu dzisiejszym tj
w piątek dnia 2-go stycznia.

Karty wymienne można odebrać tyl-
ko do 8-go stycznia. Zamiana kart wy-
miennych na rzeczywiste odbędzie się
od 5-go do 15-go stycznia.

Na luty, wraz z kartami żywności-
owymi, otrzymamy również karty opa-
łowe na I kwartał rb. Otrzymają je
wszyscy pracownicy, korzystający z
kart I kat. z wyjątkiem tych, którzy
otrzymują węgiel deputatowy.

Karty opałowe są dwójakiego rodza-
ju: „A” — dla osób samotnych, dla któ-
rych racje węgla będą odpowiednio
mniejsze i „B” — dla osób z rodziną,
które będą otrzymywały więcej wę-
gla (k)

Za szykany mieszkaniowe

wymierzane będą surowe kary. — Pozbawianie współlokatora łazienki, gazu i t. d. jest ciężkim wykroczeniem!

Po zlikwidowaniu Nadzwyczajnej Ko-
misji Mieszkaniowej zaobserwowano w
Łodzi charakterystyczny objaw. Oto lo-
katorzy, zajmujący większe mieszkania,
przypuścili zbiorowy atak na swych
współlokatorów, których wsiedliła im
NKM w czasie swej działalności.

Wobec osób tych, przeważnie samot-
nych i mieszkających w pojedynczych
pokojach, stosowane są najwymiślniej-
sze szykany od zamykania łazienki, ubi-
kacji i kuchni, aż do wyłączenia gazu i
elektryczności.

Szykany te są „zemstą” za to, że oso-
by bez dachu nad głową „ośmieliły się”
złożyć wniosek do NKM i uzyskać przy-
dział na pokój i że przez fakt zajmowa-
nia pokoju przeszkadzają wygodnikom
wieść rozkoszny tryb życia!

To zaś, że zwiększona ilość skarg i
zażaleń napływa do poszczególnych ko-
misariatów M.O. właśnie teraz, po roz-
wiązaniu NKM, posiada swoją głęboką
wymowę.

Dopóki NKM istniała, właściciele wię-
kszych mieszkań (mamy oczywiście na
myśli tylko te osoby, które zajmują zbyt
duże mieszkania w stosunku do swych
potrzeb) siedzieli cicho, jak mysz pod
miotłą, obawiając się, aby im nie wsie-
dlono jeszcze kogoś. Obecnie wydaje
się im, że gdy nie ma już NKM, nikt się
nie ujmie krzywdy zniecierliwionych
współlokatorów, z którymi mogą robić
co im się podoba.

Ci wszyscy, którzy tak rozumują i li-
czą na bezkarność — są w grubym błę-
dzie i takie postępowanie może im
wyjść nie na zdrowie.

NKM wprowadzić nie istnieje, ale to
nie dowodzi bynajmniej, aby tolerowa-
na była u nas jakakolwiek samowola.
NKM przekazała wszystkie sprawy wy-
działom kwaterunkowym, które mają
obecnie identyczne kompetencje co Nad-
zwyczajna Komisja Mieszkaniowa. Na-
dal więc władze kwaterunkowe będą
zwracały pilną uwagę, aby nikt nie
mieszkał zbyt luksusowo, podczas gdy
tysiące osób gnieźdzą się w bardzo cięż-
kich warunkach, po kilka osób w jednej
izbie, lub wręcz nie posiadają dachu nad
głową.

Jeżeli zaś chodzi o same szykany, to
od Nowego Roku zaostrome będą wy-
datnie represje wobec osób, dopuszcza-
jących się samowoli na tym odcinku.

Komisariaty M.O. otrzymały już po-
lecenie natychmiastowego przekazywa-
nia do odpowiednich instancji wszelkich
protokółów, sporządzonych za szykany
wobec współlokatorów.

Sprawy te będą kierowane do Sądu
Starościńskiego, a ten wymierzy win-
nym kary aresztu lub wysokie grzyw-
ny. Jeżeli wykroczenia dotyczyć będą
samowolnego postępowania, gróźb i t.d.
Milicja protokoły będzie kierowała do
Sądu Grodzkiego i w tych wypadkach
kary będą rzeczą prostą znacznie więk-
sze.

Naszym zdaniem, ażeby szykanom
mieszkaniowym położony został rady-
kalnie kres — winna wkroczyć w tę
dziedzinę jeszcze jedna instancja —
Komisja Specjalna.

Doniedawna jeszcze Komisja Specjal-
na nie interesowała się wykroczeniami

mieszkaniowymi. Instytucja ta i tak ma
tyle pracy, prowadząc skuteczną akcję
przeciwko lichwie, spekulacji i innym
szkodliwostom gospodarczym, że po-
 prostu nie mogła objąć jeszcze i tego
odcinka życia. Jednakże zmuszona by-
ła interweniować w kilku wypadkach, o
których ostatnio donosiliśmy. Komisja
ukarała obozem pracy administratora,
który sprzedał mieszkanie, nabywcę,
który je kupił ukarano aresztem obywa-
tela, który zajął samowolnie mieszka-
nie i t.d.

Kary te niewątpliwie będą zimnym
tuszem na głowę innych, którzy handlu-
ją mieszkaniem, lub dopuszczają się
temu podobnych wykroczeń.

Czy szykanowanie pracownika, który
nie ma czasu na to, aby chodzić od urzę-
du do urzędu i szukać sprawiedliwości,
czy szykanowanie pracownika przez po-
zbawienie go najprymitywniejszych wy-
gód i możliwość odpoczynku po cało-
diennej pracy — nie jest ciężkim wy-
kroczeniem, zerowaniem na głodzie mie-
szkaniowym i złej sytuacji mieszkani-
owej pracownika?

Oczywista, nie można wymagać od
Komisji Specjalnej, aby zajmowała się
stałe wszystkimi sprawami mieszkani-
owymi. Od tego są inne władze. Moż-
my natomiast wymagać od Komisji Spe-
cjalnej, która tyle wykazuje troski o in-
teresy ludzi pracy, aby kilku takich naj-
większych „tyranów” mieszkaniowych
ukarała przykładowo tak, jak na to za-
służyli! (o)

„Piekarńnię szoferskie”

Jakie są przyczyny częstych wypadków na jezdni? — Przy kierow- cy mogą się znaleźć tylko fachowo wyszkoleni specjaliści!

Liczba nieszczęśliwych wypadków na
jezdni, liczba przejechanych, najecha-
nych i potraconych przez samochody
osób, wcale nie maleje, przeciwnie —
coraz więcej ofiar notują kroniki Pogo-
towa Ratunkowego.

Zwróciliśmy się w związku z tym
do wiceprzewodniczącego Zarządu
Głównego Zw. Zaw. Transportowców
ob. J. Włodarczyka, prosząc o wyjaśnie-
nie nam powodów tego smutnego zjawis-
ka.

Wypowiedzi ob. Włodarczyka są na-
der ciekawe i istotne.

Ubiegła wojna, w której nieposlednia
rolę odegrał samochód właściwie wyko-
rzystywany i umiejętnie kierowany, spo-
wodowała masowe dążenie społeczeń-
stwa do nauki zawodu kierowcy samo-
chodowego. Jednakże ten zdrowy i po-

trzebny gospodarce państwowej pęd, wy-
korzystywany jest przez różnego rodzaju
przedsiębiorców prywatnych, zakładają-
cych t. zw. „piekarńnię szoferskie” pod
nazwą Kursów Kierowców Samochodo-
wych. Z przedsiębiorstw swych czerpią
oni pokaźne zyski, dając wzajem
swym uczniom bardzo niskie pojęcie o
samochodzie, obsłudze i kierowaniu.

Wojna, która spowodowała masowy
ubytek wyczekolonych i posiadających
wieloletnie doświadczenie kierowców,
spowodowała jednocześnie po zakończe-
niu działań wojennych poważny dopływ
sprzętu automobilowego do Polski. Obec-
nie mamy więcej samochodów, niż w r.
1939. Otrzymany sprzęt samochodowy,
pochodzący przeważnie z demobilu woj-
skowego, wymaga właściwej konserwa-
cji i fachowej obsługi ze względu na

konieczność posługiwania się nim do
czasu zastąpienia go wozami produkcji
krajowej. Partacka obsługa i konser-
wacja posiadanego sprzętu, brak za-
opatrzenia w konieczne akcesoria, powo-
duje nie tylko liczne wypadki na jezdni,
lecz napawa nas również obawą, jaki
będzie los sprzętu nowego, którego do-
starczą nam nasze fabryki.

Związek Transportowców energicznie
walczy z partactwem na tym odcinku.
Celem dostarczenia naszemu transpor-
towi odpowiednio wyszkolonych kierow-
ców, związek ten uruchomił szereg
szkół, m. in. i w Łodzi, zaopatrując je w
konieczne pomoce szkolne i dając uczą-
cym się kierowcom możliwość skorzysta-
nia z ćwiczeń praktycznych, odbywaną

(Dalszy ciąg na str. 4-ej)

